Perustuslakivaliokunta

Perjantai 24.4.2026 klo 8.30—11.00

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Onni Rostila ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Fatim Diarra vihr (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk (1, 2) (3, 4 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Arja Juvonen ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mira Nieminen ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (3 osittain)
varajäsen Maaret Castrén kok (3 osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 4 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elintarvikemarkkinalain ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 6 §:n ja 5 luvun 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 36/2026 vp

Asiantuntijalausunto HE 36/2026 vp PeV 24.04.2026 neuvotteleva virkamies Kari Hämäläinen, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 3
Asiantuntijalausunto HE 36/2026 vp PeV 24.04.2026 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto B 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valmis
5.0

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lainsäädäntöneuvos Riitta Kokko-Herrala, maa- ja metsätalousministeriö
- maatalousneuvos Anna-Leena Miettinen, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Kari Hämäläinen, oikeusministeriö, liite
- professori Tuomas Ojanen, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta aloitti valmistavan keskustelun.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle Kansaneläkelaitoksen tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 49/2026 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 24/2026 vp

Lisäselvitys HE 24/2026 vp PeV 24.04.2026 työ- ja elinkeinoministeriö Asiantuntijalausunto A 5
Asiantuntijalausunnon liite HE 24/2026 vp PeV 24.04.2026 työ- ja elinkeinoministeriö Asiantuntijalausunto_liite B 5
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi C 5

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- työ- ja elinkeinoministeriö, liite

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 13 kolmannen virkkeen jälkeen uusi virke seuraavasti: ”Merkityksellisenä voidaan tältä osin pitää sitä, että ehdotetut toimivaltuudet ovat osin laajempia kuin ne toimivaltuudet, joita yksityisille turvallisuuspalveluille on perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 22/2014 vp) säädetty.”

Päätettiin muuttaa kappale 15 kuulumaan seuraavasti: ”Perustuslain esitöissä on korostettu sen periaatteen merkitystä, jonka mukaan lainsäädäntövaltaa ei yleensä tule osoittaa ministeriötä alemmalle viranomaistasolle. Muulle viranomaiselle voidaan siten osoittaa oikeussääntöjen antamisvaltaa vain poikkeuksellisesti. (PeVM 10/1998 vp, s. 23/II) Perustuslain esitöiden mukaan kysymys on valtuutuksen yleistä tarkkarajaisuutta pidemmälle menevästä vaatimuksesta. Valtuuden kattamat asiat olisi määriteltävä tarkasti laissa. Valtuutuksen tulisi lisäksi olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Valtuudesta voitaisiin eh-

dotuksen mukaan säätää vain, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä. Tällainen erityinen syy olisi käsillä lähinnä silloin, kun kysymyksessä on tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä. Sääntelyn kohteeseen liittyvät erityiset syyt saattavat joskus edellyttää myös usein ja nopeasti muuteltavien säännösten antamista. Ehdotuksen mukaan viranomaista ei kuitenkaan saisi valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä, jos sääntelyn asiallinen merkitys edellyttää, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. (HE 1/1998 vp, s. 133/II)”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain, ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 113/2025 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 51/2025 vp

Valiokunta päätti jatkaa asiantuntijakuulemista.

Valiokunta päätti lisäasiantuntijoista. Kutsutaan kuultaviksi: Oikeuskanslerinviraston edustaja, professori Olli Mäenpää, professori Tuomas Ojanen, professori Veli-Pekka Viljanen, hallinto-oikeuden dosentti, oikeustieteen tohtori Tuomas Pöysti ja yliopistonlehtori Pauli Rautiainen.

7. Elokapina määrättävä lakkautettavaksi

Kansalaisaloite KAA 1/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Elokapina määrättävä lakkautettavaksi A 7

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin muuttaa kappale 8 kuulumaan seuraavasti: ”Suomen valtiosääntö perustuu perustuslain 3 §:n mukaisesti valtiollisten tehtävien jaolle. Lainsäädäntövaltaa käyttää pykälän 1 momentin mukaan eduskunta, joka päättää myös valtiontaloudesta. Tuomiovaltaa käyttävät pykälän 3 momentin mukaan riippumattomat tuomioistuimet, ylimpinä tuomioistuimina korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus.”

Päätettiin korvata kappaleen 9 kolmannen virkkeen sana ”lakkauttamisesta” sanoilla ”lakkautettavaksi määräämisestä”.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja rikoslain 17 luvun 7 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 51/2026 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritetut toimenpiteet.

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 28.4.2026 klo 9.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala